

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINEC'A.

<p>PRETIULU ABONAMENTULUI: Pentru Anstro-Ungari'a pe anu . . 5 fl.—cr. " " " " 1/2 anu 2 fl.50cr. Pentru Romani'a si strainetate pe anu 14 fr. " " " " pe 1/2 a. 7 fr.</p>	<p>PRETIULU INSERTIUNILORU: Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.; si mai sus 5 fl. v. a.</p>	<p>Correspondentiele se se adreseze la Redactiunea dela „Biseric'a si Scól'a.“ Er banii de prenumeratiune la „TIPOGRAFI'A DIECESANA in ARAD.“</p>
---	--	---

Pregatirea datelor statistice

despre misicarea poporatiunei in anulu 1885.

Datina este la noi din timpulul rentrării in viéti'a constitutională-bisericésca, — a-se substerne in fiecare anu datele statistice despre misicarea poporatiunei, apartinetorie celoru trei eparchii din Metropolia.

Este de mare folosu acésta dispusetiune. Ea este unu feliu de soçota despre starea activa si passiva a stării credintiosiloru. Si cá oricare dispusetiune ea trebue se aiba o ratiune; ér acést'a nu póte fi alt'a, decât, cá reprezentantii clerului si poporului intruniti in sínódele eparchiale se cunósca, si se soie, care este propriamente starea credintiosiloru in privinti'a materiala si intelectuală-morală.

Fiendu sínódele eparchiale in deplina cunoscentia despre starea bisericeii vii, a clerului si a poporului, — lucrulu se usiuréza, si se potu luá otariri si dispusetiuni bune, cá cecece se afla, ca bine este, se-se promoveze, ér cecece este reu, cu incetulu se dispara.

Se substernu acum de ani cincispredece incóce aceste date, dar dupa observările, ce am potutu face, — asia ni-se pare, ca lucrulu nu se face tocma bine. Se facu, precum credemu noi in multe pàrti aceste date cu unu feliu de graba, carea póte se fia pre alocurea asociata si cu unu soiu de necunoscentia de valórea si importantia acestoru date.

Si procedendu-se astfelu póte ca nu dispunu eparchiele de cifre esacte, si in urmare sínódele eparchiale nu potu cunósce adeverat'a stare a poporului nostru in totu loculu.

Grab'a, cu carea se compunu datele statistice ar fi o sminta. Din acésta graba si grabire póte se provina impregiurarea, ca remanu multi credintiosi de ai nostri neluati in conserieri.

Sunt adeca in pàrtile ungaro-banatiche multi credintiosi de ai nostri, imprasciati cá lucratori, si chiar cá ómeni de sene statori prin comune cu poporatiune

de alte confessiuni, precum si prin asia numitele puste. —

Acesti ómeni mergu la serbatori la biserică in comunele din vecinatate, si in functiunile spirituali, de cari au trebuintia chiama preotii din aceste comune.

Dar ómenii sunt, si remanu ómeni. O facu adeca acést'a generatiunile dantaiu, acelea adeca cari neinstreinate de multu de biserică si de comunele, din cari si dedacu originea — mai tienu inca la religiunea strebuna. In indiferentismulu religionariu, de care suferé astadi lumea, usioru se póte intemplá, cá generatiunile urmatórie, daca sunt parasite si neglesé, se uite cu totulu de biserică, se-se instraineze cu totulu de biserică si religiunea stremosiésca.

Biseric'a are neaperatu detorinti'a a ingrijii in cele spirituale de acesti ómeni, a-i tiené in evidentia, si a-le face tóte servitiile pastorali, apartinetorie ritualului nostru. Acést'a o pretinde interesulu bisericeii si confessiunei nóstre a ingrijii cu tóta rigórea, cá se nu se pérda nici unu singuru individu din turm'a cuventatória.

De aceea am credintu, ca facemu unu servitiu, daca inca de acum atragemu atentiunea celoru chiamati asupra acestei impregiurări, si daca ceremu, si pretindemu, cá in interesulu causei se-se conserie pre viitoriu cât mai esactu toti credintiosii bisericeii nóstre, si anume si acei'a, cari locuiescu stabili, imprasciati printre credintiosi de confessiuni streine, seau prin puste. —

A dóu'a sminta, ce o am observatu noi in datele statistice este, ca facendu o statistica comparativa despre numerulu sufletelor din comune adeca d. e. asemenandu numerulu credintiosiloru din comun'a cutare de pre anulu 1884 cu numerulu credintiosiloru din anulu 1883 in reportu cu numerulu casuriloru de botezu, nascere si mórte, numerulu poporatiunei nu consuna cu numerulu, ce resulta din detragerea casuriloru de mórte din numerulu casuriloru de botezu. In comun'a cutare d. e. la finea anului 1883 a fost o poporatiune de 1200 credintiosi, s'au nascutu si bo-

tezatu in anulu 1884, 45 prunci nou nascuti, si au muritu 30. Poporatiunea din numit'a comuna a crescutu deci in decursulu anului 1884 cu 15 credintiosi; si astfelu numerulu totalu alu credintiosiloru in comun'a respectiva ar trebui se fia la finea anului 1884 de 1215 individi.

Numai astfelu este, si póte se fia esactu numerulu poporatiunei. Acést'a esactitate nu se observéza inse cu rigóre in totu loculu; ci procedendu cu datele substernute la finea anului 1884 dupa esemplulu aretatu, numerulu poporatiunei in rezultatulu finalu este seau mai mare, seau mai micu, si astfelu numerulu totalu alu poporatiunei nu este, si nu póte se fia esactu.

Acésta neesactitate provine de siguru din impregiurarea, ca nu in totu loculu si nu in fiecare parochia se pórtá o conscriere esacta a poporului din parochia, si numerulu totalu alu poporatiunei s'a luatú d. e. in anulu 1883 numai aprocsimativu, si cá atare mai multu, seau mai putien smintitu.

De acésta sminta vomu poté scapá numai atunci, cand fiecare parochia va avé o conscriere cât mai esacta a credintiosiloru; si unde acésta conscriere nu este esacta, detorintia avemu a-o face.

Pentruca sínódele eparchiali se aiba o evidentia despre mersulu poporatiunei nóstre nu este de lipsa a-se sci si a se cunósce numai numerulu credintiosiloru; ci este neaperatu de trebuintia, cá se-se scie, si bine se-se cunósca, ca propriaminte ce felu de ómeni sunt acesti credintiosi in privint'a intelectuala morala si in privint'a materiala.

In punctulu acest'a conscrierile, ce s'au facutu pana acum, nu corespundu, si nu mai potú corespunde. Dupa formulariele vechi, se inducea pana acum numai numerulu caselorú, si numerulu celorú ce si-au marturisu pecatele.

Numerulu caselorú infatisiá starea materiala a credintiosiloru, ér numerulu celorú ce si-au marturisu pecatele, infacisiá starea religiositatii si a moralitatii.

Nu incape nici cea mai mica indoiéla, dela numerulu caselorú, daca in o comuna seau alt'a acestu numeru sporesce, poti deduce, si poti se faci unele conclusiuni asupra stării materiala a credintiosiloru, dar nici pre departe nu poti calculá cu tóta pozitivitatea asupra adeveratei stári faptice.

Adeverulu vorbindu, trebuie se constatámu, ca la tierani partea cea mai mica din avere este depusa in case. Avereá principala a tieranului este de regula depusa in pamentu si in vite.

Proprietatea de pamentu este astadi cu deosebire supusa la mari fluctuatiuni. Ómenii nostri vendú, si cumpera pamentu. Unde vendiárele, ce se intempla preste anu, intrecu cumperárele, acolo au intratu degia semne de disolutiune; ér unde se constata acuisitiune de pamentu, acolo este semnu de progresu si buna stare.

Si acésta misicare in cele materiale biseric'a trebuie se o scie, si se o cunósca, si cá se o cunósca

este de neaperata trebuintia, se se véda din datele statistice.

De aceea, credemu, ca este de trebuintia, cá in formulariele, dupa cari se compunu aceste date, la numerulu caselorú se se faca doue rubrici in locu de un'a, si se se arete, câte case sunt cu pamentu, si câte case sunt fara pamentu; ér in rubric'a din urma, respective in observári se se induca, cât este pamentulu, aflatoriu in proprietatea credintiosiloru din parochia.

In form'a acést'a s'ar poté constatá din anu in anu atât in genere, cât si in specialu cu privire la fiecare comuna, daca in cele materiale progresámu, seau nu, cu atât mai vertos, cu cât numerulu vitelorú de regula inca este legatu si conditionatu de regula de cuantitatea pamentului, ce se afla in proprietatea credintiosiloru nostri.

Numerulu acelor'a dintre credintiosi, cari in decursulu anului si-au marturisu pecatele, luatú in formulariele betrane de statistica, este fara indoiéla de importantia, — si elu ne aréta cât tienu credintiosii la asiediamintele bisericiei, — si ne infaciosiéza in parte starea lorú morala.

Astadi acésta rubrica nu mai este, si nu mai poté fi de ajunsu. Credint'i'a nóstra este, ca spre a-ne face o evidentia despre starea morala a poporului nostru este de lipsa, se se scie, si bine se se cunósca, daca credintiosii cercetéza biseric'a, si in ce numeru. Noi cá bisericani trebuie se ne aruncámu privirile mai antáiú asupra acestei impregiurári, cu carea, dupa observárele, ce am potúta face, nu stámu tomca bine.

Avemu multe biserici frumóse si impodobite, dar lu-dóre pre omu inim'a, cand vede, cum aceste frumóse case de rugatiune si mangaiare sunt in unele párti góle de credintiosi, seau frecuentate de câte doi, trei ómeni; ér multimea este remasa acasa pre timpulu servitiului divinú, seau dóra chiar petrecendu in birtu.

Si se nu se créda, ca intielegemu timpulu de véra, in carele credintiosii nostri, cá lucratori de pamentu sunt ocupati, si supusi capritieloru noriloru si preste totu umblárii timpului. Intielegemu timpulu de iérna, cand tieranulu nostru este mai putien ocupatu. In acestu timpu am vedutu in multe párti bisericiele pre timpulu servitiului divinú din Dumineci si serbatori góle.

Spre a poté preveni acestu reu este de lipsa, cá se-lu cunósca representanti'a eparchiei. Trebuie a-deca se se induca in conspectele despre datele statistice in o rubrica speciala, cum cercetéza credintiosii biseric'a in decursulu anului.

Sunt apoi din nefericire pre ici, pre colo, latite in sinulu poporului unele vitie, cari ér trebuescu cunoscuté, si trebuescu induse in o rubrica speciala in datele statistice, — daca voimu se avemu unu tablou esactu despre starea morala a poporului nostru.

Cu privire la starea intelectuala a poporului din eparchii — nu se amintea pana acum nimicu in da-

tele statistice. Interesele culturale ale noastre pretindu inse, cá se scim, daca scólele noastre, platite cu mari greutáti si cu multe necazuri, producu ele óre vre o schimbare, aréta ele sporiu in privinti'a stárii intelectuale a poporului nostru.

Precum credemu noi, in acésta privintia ar trebui a se introduce in formulariele statistice urmatórele trei rubrici si anume :

1. Sè se arete, numerulu credintiosiloru, cari sciu cetí si serie ; pentrucá din anu in sè se póta vedé, daca in adeveru facu scólele noastre poporale sporiulu, ce-lu acceptámu dupa sacrificiele, ce trebuie se le aducemu intru sustienerea loru.

2. Sè se arete câtí dintre pruncii absolventi ai scóloru elementarie, — cercetéza scólele medie, superióre, seau scóle de comerciulu si industria, cá astfeliu sè se póta vedé, daca scólele si ómenii nostri din parochia sciu se inspire credintiosiloru tendenti'a de a-si ereá prin scóla o sórte si stare mai buna, si preste totu daca in parochia se lucra ceva in acésta privintia. —

3. Sè se arete, daca in parochia esista afara de biserica si scóla si vre o alta institutiune de cultura, precum : esista coru, seau vre o alta societate poporala de cultura, si daca dá, câtí membrii are, ce activitate desvólta membri in sinulu societáti si altele.

Acéstea sunt dupa noi schimbárilu, si respective innoirile, ce ar fi sè se faca in datele statistice.

Si se nu se crédá, ca prin aceste inoiri dorim a face parada. Suntem inimici tuturor paradiloru, si in urmare dusimani si ai scrieriloru multe de prisosu precum si ai complicatiuniloru birocratice, cari ingreuiéza mersulu administratiunei.

Daca pretindemu aceste innoiri, o facemu in interesulu causei si in specialu pentrucá se potemu ajunge scopulu, pentru carele se aduna, si se substernu acéste date statistice, adeca de a avea unu tablou exactu despre starea credintiosiloru din eparchia in privinti'a materiala, morala si intelectuala.

Mai suntem detori a aminti o unica impregiuráre si anume :

Datele statistice, referitórie la starea poporatiunei pentru sinodulu eparchialu se substernu de regula tardiu. Din unele locuri sosescu numai dupa câte doue, seau trei ursorie. Bá scim, ca s'a intemplat, casulu, ca astfeliu de date s'au substernutu si in presér'a deschiderii sinodului.

In astfeliu de casuri este pré naturalu, ca consistoriele eparchiali, nu potu studiá acéste date, nu potu chibsuí si nu potu combiná, ca ce ar fi de a-se face pentru delaturarea releloru constatate prin ele. Si astfeliu totu lucrulu remane o munca zadarnica.

Spre a-se poté delaturá acésta mare si neiertata iregularitate, ceremu, si rogámu pre toti cei chiamati a-se ocupá de timpuriu de datele statistice, pentrucá ele sè-se substérna la timp ; si consistoriele se aiba posibilitatea de a face din ele studiele necesarie,

pentrucá munc'a intrebuintiata in parochia intru com-punerea loru se póta aduce róda in folosulu parochie-loru prin dispusetiunile, luande de sínódele eparchiali pre bas'a aceloru date statistice.

Sinodulu protopresviteralu alu Aradului.

Asia se vede, ca suntem inca departe de a ne fi insusitu deprinderile si indeletnicirea practica intru a lucrá si a traí in frumoésele institutiuni, cu cari ne-a investitu legea fundamentala-bisericéscá.

Avemu o multime de foruri si organe, sistemate prin acésta lege. Acéste organe tóte ar trebui se functioneze. Celu putien, astfeliu a crediutu legiutoriu-lu, ca ele voru functionóná. Si numai sub acésta conditiune si-a inchipuitu biserica, intrunita in congresulu dela 1868, ca vomu poté creá din biserica nostra o biserica puternica, pentrucá prin ea si cu ajutoriulu ei din di in di mai puternicu se devina poporulu credintiosu, care apartiene acéstei bisericí.

Si numai asia se si póte. Numai punendu-se bine in aplicare o lege buna, póte se aduca róde multe si bune.

Se facu ele la noi tóte, cum se facu. Dar, cum va fi de rendu, nimenea din noi nu póte fi incantatu de modulu, cum se facu, si mai putien póte fi multiemitu de rezultatele, ce se ajungu prin acestu soiulu si modulu de lucrare.

Dintre cele multe foruri si organe, sistemate prin statutulu organicu mai putiene rezultate s'au aretatu pana acum de organele, prin cari se conduce sórtea protopresviteratoru, — asia incát dupa modulu, cum au practicatu si aplicatu acéste organe drepturile si detorintiele, cu cari le investesce legea — omulu nepreocupatu trebuie se dica, ca in locu de a fi acéste organe cecece doresce, si pretinde legea : totu atáti'a factori de cultura si desvoltare in sinulu poporului nostru — ele se pare, ca au devenitu, seau sunt pre cale se devina unu feliu de lucsu, prin carele se consuma, si se pierde a nimic'a timpulu celu seumpu alu multoru ómeni.

Se póte, ca esprimandu-ne astfeliu, judecat'a nostra este fórte grea. Dar marturisim, ca nu ne este iertatu a ascunde adeverulu sub nici unu felin de impregiurári, — deórece voim cá luandu recunóscerea stárii factice de basa, se ne determinámu noi insine a indreptá acestu reu cât mai in graba.

* * *

Premitiendu acéstea se trecemu la sinodulu protopresviteralu alu Aradului, intrunitu aici Joi'a trecuta. Precum s'a potutu vedé din notiti'a, ce am publicatu in numerulu trecutu alu acéstei foi, in harti'a de conchiamare erau enumerate mai multe obiecte de mare interesu pentru protopresviteratu.

Astfeliu credinti'a nostra erá, ca acésta seria de obiecte va eserciá o putere atragetória asupra fiecarui'a dintre acei individi, pre cari increderea clerului

si a poporului i-a tramisu in sinodu, cá aici se lucre pentru inaintarea si promovarea cauzelor, referit6rie la protopresviteratu.

Credintia si sperantia desi6rta!

Sinodulu a fost conchiamatu pre 10 6re si membri, cari s'au prezentatu la acestu terminu au trebuitu se ascepte doue 6re spre a se poté intruní si constitú sinodulu in numerulu, prescisu de statutulu organicu.

In sfersitu s'a facutu si acést'a. Dupa doue 6re de asceptare s'au adunatu 18 membri, si s'a deschisu sinodulu. S'au verificatu alegerile, si s'a alesu comitetulu, si epitropi'a protopresviterala pre periodulu aniloru 1885, 1886 si 1887, precum si 4 membri in scaunulu protopresviteralu.

Pana cand s'au efeptuitu aceste alegeri, cari au decursu in cea mai frum6sa ordine, trecuse cam o 6ra si jumetate. Obiecte mai erau multe de pertractatu, dar numai era numerulu prescisu de membri. Unulu câte unulu ómenii incepusera a-se strecurá, si sinodulu devení incapace de a luá concluse valide.

Sub astfeliu de impregiurári obiectele remase nepertractate s'au avisatu la comitetulu protopresviteralu cu insarcinarea, cá se-le studieze, si apoi se reporteze procsimului sinodu protopresviteralu.

* * *

Astfeliu s'a petrecutu acestu sinodu protopresviteralu. Si precum ni-se spune, cam acést'a este sórtea si a altoru sín6de de acést'a natura.

Care va se dica nici mai multu, nici mai putien, decât ca aceste sín6de desvólta putiena activitate si apoi de buna șeama sporiu si mai putienu.

Cu chipulu acest'a inse nu mergemu, si nu vomu poté merge inainte.

Lucerulu, ni-se pare cu t6te acestea usioru de indreptatu. N'avemu se facemu alt'a, decât noi acei'a, pre cari clerulu si poporulu ne tramite in astfeliu de sín6de, si prin alegere de siguru ne onoréza, se-ne intrebámu, daca voimu se portámu si sarcinile, impreunate cu acést'a onóre?

Si daca vomu aflá, ca nu voimu, seau nu potemu, se portámu aceste sarcine, atunci se avemu curagiulu a-o dechiará acést'a alegetoriloru, ca astfeliu acesti'a se póta tramite in sinodu alti lucratori mai buni si cu mai multa voia de lucru, decât noi.

6re vomu face noi astfeliu?

La acést'a intrebare ne va raspunde timpulu. Si paua cand vom obtiené aceste respunsu, cu privire la protopresviteratulu Aradului asceptámu, cá comitetulu protopresviteralu sè-se conchiame, si intrunésca cât mai curend, si se puna la cale cele, ce bune le va aflá pentrucá organele din protopresviteratu se functioneze, precum pretinde legea, si precum ascépta multe trebuintie ale protopresviteratului.

Divinitatea lui Isus Christosu *)

probata prin escelent'a calitatiloru sale psihice.

Este unu nume, pe langa care cele mai mari nume se oflesc, si a carui'a glorie a remasu pe pamentu fara rivalu: unu nume ce a resunatu pretutindenea si pentru care au muritu mii de eroi; unu nume ce destépta, indata, ce se pronuntia, amintirea virtutiloru celor mai perfecte, a fapteloru celor mai gener6se, a binefacitoru celor mai strelucite; unu nume santu ce are puterea de a produce in suflete, dupa multe secole, unu entusiasmu sublimu si incomparabilu cu vre unu altulu, fiindca atrage de voe nenumerati fii dela familiile lor, pentru a-i face a se devotá la usiorarea releloru umanitatei. — Este inca unu chipu, ce nu se poté privi decât cu adenca sfiire, si care a inlocuitu pe altare chipurile fabuloze ale zeiloru anticitatiei; unu chipu care, dupace fu la pagani unu instrumentu de batjocura si de pedépsa, stralucesce astadi pe cor6nele princiloru, si verfurile edificieloru nóstre celoru mai pomp6se, si se vede ca unu odoru pretiosu si veneratu pana si in casele umilite ale sateniloru celoru mai seraci; unu chipu ce mam'a nóstra adesea ne-a facutu a-lu sarutá, cand eram copii, si carele va fi pusu intr'o di pe peptulu nostru, recitu de m6rte, si va insemná loculu mormentulu nostru.

In fine, este o istorie ce a uimitu pre cele mai mari geniuri, a mangaiatu cele mai mari dureri, a provocatu admiratiunea si imitarea a nenumerate multimi; o istorie, unde se vede dragostea cea mai curata si mai fidela in lupta cu ur'a si ingratitudea cea mai négra; o istorie ce a facutu a se versá mai multe lacrimi, decât in nenocirile cele mai apasátore:

Acestu nume, acestu chipu si acést'a istoria, este istori'a, chipulu si numele lui Isus Christosu. I. Chr. domnesce acum preste cea mai frum6sa parté a lunei si se prepara a triumfá preste resistantiele Africei si ale Asiei cu aceasi putere ce triumfá preste cele ale Americi. Europ'a intréga mai multu de diece secole, este la piciórele sale. T6te natiunile civilisate se róga lui Ddieu in numele lui: Rusi'a, Germani'a, Austri'a, Itali'a, Angli'a, Spani'a, Franci'a, Romani'a, Greci'a, etc., etc., de si divisate in multe alte puncte, se unescu inse a dá lui Isus Christosu unu cultu divinu de adoratiune. 6re t6te aceste pop6re se fia ele insielate? Is. Christosu merita 6re unu cultu ce se cuvine numai lui Ddieu? Si nu este elu 6re usurpatoriu maestru, carele detroná pre domnulu ceriului si amagi ómenirea? Nu, Is. Christosu nu este amagitoriu, ci Ddieu. Omulu se cuvine a fi mandru de a merge sub stégulu seu, si de a primí Evangeli'a sa, ca codice nemuritoriu alu civilisatiunei. Éra acést'a se va demonstrá, in discursurile urmat6re, cu ajutoriulu a totu puternicu alu acelu de care ne este vorb'a. Apoi, fiindca divinitatea lui Isus Christosu este unu subiectu vastu, pentru a-lu tratá cum se cuvine, se cade a impartá materi'a; cáci spiritulu ómenescu pentru a se instrúi solidu, se cade a merge incetu pe acestu terenu asia de seriosu. Acum deci ne propunemu a stabili ca Isus Christosu este superioru tuturoru ómeniloru prin marimea unica a inteligintiei si a inimei sale. Mai in urma, vom pune in evidéntia divinitatea lui Christosu, rechiemandu-ne in minte numerozele circumstantie, in care Isus a afirmatu, ca elu éra Ddieu, si minunile prin care si-a sprijinitu afirmatiunea sa.

I.

Candu voesce cine-va a cun6sce unu omu, studiéza puterea inteligintiei lui, bunatatea inimei lui si faptele, ce sunt rezultatulu combinatu alu inimei si inteligintiei lui.

* Dupa Biserica ortodoxa romana.

Deci daca, studiandu august'a persóna a lui Isus Christosu, amu descoperi in ia o inteligentia divina, o inima divina, cuvinte si fapte dumnedeesci, vomu fi din necesitate constrensi a conchide ca Is. Christosu este unu omu, in care locuesce personalu divinatea. In adeveru este o mesura de intielepciune si de bunatate, preste care omulu nu póte trece. Perfectiunea ideala si fara sminta nu este proprietate a sa. „Intielepciunea omenésca, cum a disu prea bine Bossuetu, este totu déun'a scurta dintr'o parte“, si espe-rienti'a tuturoru seculiloru este de fatia, pentru a atest'a ca inim'a omenésca este inca mai slaba si mai imperfecta de cât spiritulu seu. Dar Is. Christosu consideratu in spiritulu si in inim'a sa, a fostu insasi perfectiunea; prin urmare, Is. Christosu este mai multu de cât unu omu; deci Is. Christosu este Ddiu. Şe consideramu mai întâiu inteligentia sa, pentru a judecá mai bine despre marimea ei necomparabila, si se plecám de la principi admise de toti.

O inteligentia mare se însémna prin trei caractere principale: claritatea, intinderea si fermitatea (taria).

Claritatea de inteligentia se numesce acea lumina vie, sub care spiritulu nostru vede adeverulu lucrurilor si care s'ar putea mai bine compará cu sórele ce inundéza natur'a cu radiele sale si desemnéza lamuritu formele tuturoru obiectelor. Acést'a claritate a inteligentiei este rara, mai alesu intr'unu gradu superioru. Sunt unele spirite la care lumin'a petrunde cu greu, altele la care ea este fórte amestecata cu umbra, éra altele in fine suntu luminate numai prin restimpuri si nu suntu sigure nici odata de ce vedu. Din contra, spiritele mari sunt acele ce vedu lucrurile asia cum sunt in sine, fara a le micsura séu prea marí, sciindu ca adeverulu nu se face dupre capritiele nóstre, ci elu este reproducerea fidela a fie carui'a obiectu cu colorile sale proprii. Spiritele, dotate de claritate, se recnoscú prin precisiunea vorbirei lor, prin luminós'a expunere a totu ce ele gandescú si din putien'a anévointia ce si dau, pentru a fi intielese, cand scriu ori vorbescú. Se intielege ca eu facu aici unu portretu idealu căci nici unulu din barbatii mari, ce s'au immortalisatu prin cugetare, n'a posedatu absolutu o claritate de inteligentia fara defecte. Literatorii admira claritatea stilului lui Platon, la Greci, a lui Bossuet si Fénelonu, la Francezi: daru in câte locuri ale operiloru loru acést'a claritate nu dispáre? De câte ori claritatea cuvintelor autorului nu se intuneca de eclipsulu partialu ori totalu alu ideiloru sale!

(Va urmá).

Santirea bisericeí din Mitcáu in Bucovin'a.

In „Candel'a“ din Cernautiu cetim urmatórele: I. P. S. Archiepiscopulu Metropolitulu nostru Silvestru, hotarindu actulu santirii bisericeí din Mitcáu langa Nistru, pe diu'a de 30 Septemvre st. v., calatori intr'acolo cu o di mai nainte, insotitu de demnitarii bisericeí catedrale.

In acést'a calatoria lu-intimpiná pretutiudenea atât poporulu cât si clerulu si inteliginti'a cu ovatiunile cele mai cordiale.

Ajungendu I. P. S., in amurgulu serei in Ocn'a, fu salutatú mai întâiu la confinele satului de parochulu din Brodocu, in alu carui'a raionu zace ateninti'a Mitcáu, si apoi petrecutu de unu banderiu stralucitu pana la biserice'a din Ocn'a, unde lu-intimpiná cu procesiune bisericeasca si cu facii aprinse poporulu, parochulu localu, protopresviterulu districtualu, c. r. capitanu si comisariulu districtualu dimpreuna cu capitanulu din armat'a austriaca, bar. Widburg; I. P. S. nóptea spre 30 Septemvre o petrecú in curtea din Ocn'a.

A dou'a di si-urma I. P. S. caletori'a la loculú destinatu, insotitu de baronulu Wildburg, protopresviterulu districtualu, si de capitanulu c. r. districtualu si condusu de banderulu din comun'a Brodocu si Mitcáu.

Ajungendu deasupra comunei Brodocu, i-se iví I. P. S. unu portalu festivu, langa care lu-acceptá reprezentanti'a comunei cu primariulu in frunte, care, cerénda binecuvéntarea archierésca, i-oferi pane si sare.

De asemenea se presentá si scól'a locala poporala cu conducutorulu ei in frunte, care bineventandu pe I. P. S. in numele copiiloru in termeni alesi si plini de respectu, se invrednici de inalt'a vorbire a I. P. Sale.

Urmandu I. P. S. inainte spre Mitcáu, i-se aretá a trei'a pórtá festiva cu procesiunea si cu epitropii bisericeí din Brodocu, si petrecutu de unu numeru imponentu de poporu, lu-salutara la confinele comunale reprezentantii comunali cu epitropii bisericeasca din Mitcáu langa o capela, rugandu-lu pre I. P. S. a implini actulu consacroriu alu noiei biserice si oferindu-i pane si sare.

Inaintea bisericeí pregatite spre consacrare, érá ridicatu unu portalu maretiu cu inscriptiunea: „Bine-cuvintéza prea sante stapáne!“

Intempinandu-lu aici procesiunile bisericeiloru invecinate cu preotimea pregatita la servitiulu divinú, i-presentá parochulu localu I. P. S. evangeli'a la sarutare, si indata se incepú actulu consacroriu, urmandu-i s. liturgia celebrata in soboru de 12 preoti si cantata de corulu archiepiscopescu, care esecutá cu tóta exactitatea cantarile bisericesci.

In timpulu s. liturgi Inaltu Preasantitulu chirotoni pe teologulu D. Popescu in diaconu.

Dupa finirea ceremonieloru bisericesci urmá prandiulu festivu in cas'a parochului din Brodocu, la care luara parte, pre langa capitanulu c. r. districtualu, nobilii dni: cav. de Buchental, plenipotentiele dlui de Iacobovicu, c. r. capitanu de districtu, esarchulu catedralu, protopresviterulu districtualu cu unu numeru considerabilu de preoti si inteligentia miréna.

Inaltu Preasanti'a Sa misicatu de ovatiunile cordiale, ce i-au fostu aduse nu numai din partea credintiosiloru sei, ci cu multa reverintia si din partea notabililoru de alta confesiune, pretrecú la prandiu cu o dispunere rara; primindu toastulu de reverintia si felicitare din partea c. r. capitanu districtualu si respunse toastandu in onórea capitanului, a notabililoru in genere, si a celoru presentii, apoi a clerului districtualu, invitandu-lu specialu la coope-rare armonica, mai alesu in timpurile aceste grele pentru biserice'a ortodoxa, ér in urma in onórea poporeniloru piosi, cari, presentandu-se apoi prin o deputatiune din mijloculu lorú, multiemira in termini scurti, in sa din tóta inim'a I. P. S. pentru parintesc'a bunavoire in causele lorú bisericesci.

Inaltu Preasanti'a Sa binevoí a-si esprima cu acést'a ocasiune placerea si multiemirea sa cu zelulu parochului localu par. N. Vorobchievicu, cu a carui'a staruintia si conducere s'au redicatu atât biserice'a din Brodocu cât si cea din Mitcáu.

Calendariulu

diecesei romane gr. orientale a Aradului pre anulu 1886.

Dilele acestea a esitu de sub tipariu calendariulu tipografieí diecesei romane gr. orientale a Aradului.

In acestu calendariu aflámu in partea literaria doue scrieri poporale, intocmite anume pentru a desvoltá gustulu de cetire si instructiune in poporulu nostru dela sate. Un'a din aceste scrieri este intitulata: „Uritulu pacalitu,“ ér a dou'a este unu discursu intre anulu 1885 si anulu 1886. Ambe aceste scrieri sunt scrise intr'o limba poporala si intielésa de fiecare romanu, care scie cetí si scrie. In scrierea „Uritulu pacalitu“ se tractéza despre disciplin'a si disciplinarea vietii, respective despre modulu, prin carele omulu ajunge in pusetiunea de a-si infraná

patimele, si astfelu prin infrenarea loru a-si pune o basa sigura in desvoltarea si bunastarea sa.

Autoriulu incepe acestu tractatu cu „necazurile,“ si spunendu-ne, ca „lumea ar fi mai raiu, decât raiulu, daca n'ar fi necazurile“ — aréta ca necazurile umbra continuu dupa omu, cá se-i amaréscă dilele. Intre cele multe necazuri, cari umbra dupa omu celu dantâiu si celu mai mare este „urítulu,“ carele se aréta sub diferite forme, si nepaciuiesce pre omu. Urítulu si preste totu necazurile se potu combate si delaturá, numai daca omulu se va deprinde a-si face „gardulu gandului,“ de carele se se lovésca „urítulu“ si celelalte necazuri, si apoi lovindu-se se fuga de omu „mancandu pamentulu“.

Dupu acésta introducere autoriulu enaréza o istoria din viétia, a carei'a persóna principala este unu teneru cu numele „Petrisioru Parlitulu“. Acestu teneru este fiulu unei familii avute de tieranu; si din cauza, ca este numai singuru la parintii, acesti'a in iubirea loru cea mare lumadarescu, si ca madaritu i-este urítu de tóte.

Parintii inca de micu lu-destinéza, cá se-lu créscă prin scóla pentru o functiune. Dar Petrisioru nu voiesce se invetie carte. Incérca parintii a-lu dá la comerciú; dar nici acést'a nu succede. Voiescu mai tardiu, cá se invetie vre unu mescesiugu, ér mai pre urma, cá celu putienu se fáca dintrensulu unu plugariu, dar nici acestea nu succedu.

Petrisioru devine unu teneru sburdatu si prapaditu, carele scie numai cheltui, dar nu scie cascigá nimicu. Ajungendu etatea de a merge la militia nu se indreptéza, ci eupace si-a finitu servitiulu militariu venindu acasa continna cu modulu seu de viétia de mai nainte, pana cand mai pre urma ajunge pentru furtu in temnitia.

Aici in temnitia Petrisioru se schimba. Din norocire in temnitia functioná, cá spiritualu la captivi unu preotu bunu, carui'a prin sfaturi si invetiaturi bune i-succese a-lu indreptá; si la anulu, cand esi din temnitia, Petrisioru iese indreptatu, seau precum se esprima autoriulu, cu „gardulu gandului“ formatu, respective cu cea mai buna intentiune de a-se invetiá si deprinde a-se stepani si predomni.

In acésta stare incepe a-se pune pre lucru si prin lucru si buna rendúciela i-suceede a arangiá in modulu celu mai bunu economi'a remasa dela parintii sei, si la câtiv'e ani, dupa ce a datu destule probe de indreptare se casatoresce, si devine omulu celu mai fericitu.

In scrierea intitulata: „In ceasulu de despartire“, vorbesce anulu 1885 cu anulu 1886. Celu dantâiu se plange, ca lumea si omenimea este nemultiemitória, si ca desi densulu s'a silitu, ca se fia unu anu manosu, ómenii in locu se-i multiemésca, lu-suduia, mai cu seama din motivulu, ca bucatele si vitele nu au avutu pretiuri bune. La acestea anulu 1886, carele se dechiara, ca elu va fi mare spijinatoriu alu omenimei, intréba pre anulu 1885, ea daca densulu a fost cu atât'a grije de ómeni pre timpulu, cât a stepanitu lumea, pentruce nu le-a datu la ómeni pre langa roduri si pretiu?

Spunendu-i anulu 1885 ca pretiurile nu le da anulu, ei si-le facu ómenii, ér ómenii in privintii'a acést'a si-permitu de multe ori cam multe — se depártéza. Anulu 1886 remanendu singuru si-propune, cá elu se fia si mai bunu si mai manosu, decât anulu 1885; dar in acelasi timpu dechiara, ca va ingrijí, cá ómenii se fia mui cu minte si mai cu socotéla, decât cum au fost in anulu 1885, si cu acést'a se departéza.

Dupa acést'a autoriulu face unele observári si conclusiuni, si respective indigitéza modulu, cum ar poté ómenii paralisá crisa economica.

Afara de aceste doue scrieri poporale mai contine acestu calendariu unele poesii alese, ér la fine sub titlulu: „Glume si nu pré“ mai multe anecdote interesante si petrecétorie.

Dupace am enumeratu pre scurtu cuprinsulu partii literarie a acestui calendariu, sperámu, ca elu va avé la poporulu nostru aceeaasi trecere, pre carea o-a avutu si calendariile edate de tipografi'a nóstra in anii de mai nainte.

D i v e r s e .

* *Contribuiri pre seam'a Asociatiunei nationale aradane.* In urm'a apelului emisu catra publiculu romanu de catra directiunea asociatiunei nationale din Aradu, au incursu la cass'a asociatiunei pana acum urmatórele contribuiri, respective s'au inserisu cá membri, parte fundatori, parte ordinari urmatorii domni, si anume:

Din Aradu: dnii: *Augustin Hamsea*, asesoru consistorialu, ca membru fundatoru cu sum'a de 40 fl.; *Dr. Nicolau Oncu*, avocatulu, cá membru fundatoru cu sum'a de 40 fl.; *Georgiu Lazaru*, avocatulu, cá membru fundatoru cu sum'a de 40 fl.; *Georgiu Purcariu*, asesoru consistorialu, ca membru fundatoru cu sum'a de 40 fl.; *Ioan Belesiu*, avocatulu, ca membru fundatoru cu sum'a de 40 fl.; *Aureliu Suciu*, avocatulu, cá membru fundatoru cu sum'a de 40 fl.; *Georgiu Dogariu*, proprietariu, cá membru fundatoru cu 40 fl.; *Georgiu Venteru*, avocatulu, cá membru fundatoru cu 40 fl.; *Lazar Ionescu*, avocatulu, cá membru fundatoru cu 40 fl.; *Ioan Popi*, adjunctu advocatulu cá membru ordinariu cu sum'a de 2 fl. la anu; *Nicolau Ardeleanu*, oficianu comitatensu, ca membru ordinariu cu sum'a de 2 fl. la anu.

In Aradu contribuiriile nu sunt incheiate. Inscrierea membriloru se mai continua pre doue liste, cari inca nu ni-s'au comunicatu.

Din Timisióra s'au inserisu ca membri ordinari pre trei ani dnii: *Emanoil Ungureanu*, avocatulu, cu 3 fl. la anu; *Dimitrie Bozganu*, cu 2 fl.; *Georgiu Vlas'a*, cu 2 fl.; *Pavel Rotariu*, avocatulu, cu 2 fl.; *Teodor Sandu*, cu 2 fl.; *Trifu Gai'a*, cu 2 fl. *Ioan Valeriu Barcianu*, cu 2 fl.

Din Apateu s'au inserisu ca membri ordinari pre trei ani cu sum'a de câte 2 fl. la anu dnii: *Lazar Huf*, *Atanasiu Popoviciu*, *Georgiu Popoviciu*, *Georgiu Groz'a*, *Florea Popoviciu*, *Iuliu Christianu* si *Simeon Petroviciu*.

Din Lipov'a s'au inserisu ca membru ordinariu cu tacs'a anuala de 4 fl. la anu, solvita pre trei ani inainte parintele protopresviteru *Ioan Tieranu*.

In numele scopului sublimu, pentru care s'au colectatu aceste sume directiunea Asociatiunei esprima prin acésta multiemita publica tuturoru domniloru contributori, precum si domniloru colectanti.

* *Scóla superióra de fetitie din Sibiu.* La apelulu comitetului „Asociatiunei transilvane pentru literatura romana si cultura poporului romanu“ de a contribui cu mijlóce banesci intru infintierea si sustinera scólei superióre de fetitie cu internatu, au respunsu:

Reuniuneu femeiloru din Sibiu	1000 fl.
„Albina“ institutu de creditu si economii	500 fl.
Prin list'a Nr. 1. (colectoru: Eugenu Brote, cassarulu „Asociatiunei“) urmatorii Domni functionári si membri ai comitetului „Asociatiunei“:	
Timotein Cipariu, presidentu	150 fl.
Iacobu Bologa, vice presidentu	100 fl.
Georgiu Baritiu, secretariu I.	50 fl.
Dr. D. P. Barcianu, secretariu II.	25 fl.
Eugeniu Brote, cassariu	50 fl.
Iosif St. Siulutiu, controloru	100 fl.
Dr. Ioan Crisianu, bibliotecariu	10 fl.
Zacharia Boiu, membru ord. alu comit.	25 fl.
Partenie Cosm'a, membru ord. alu comit.	100 fl.
Pavelu Dunca, membru ord. alu comit.	50 fl.
Nicanoru Fratesiu, membru supl. alu comit.	25 fl.

Bas. P. Harsianu, membru ord. alu comit.	50 fl.
Elia Macellariu, membru ord. alu comit.	30 fl.
Ioanu Popescu, membru ord. alu comit.	25 fl.
Simeonu Popescu, membru supl. alu comit.	100 fl.
Dr. Ilarionu Pascariu, membru ord. alu comit.	25 fl.
Ioanu N. Russu, membru ord. alu comit.	50 fl.
Const. Stezaru, membru ord. alu comit.	50 fl.
Davidu baronu Ursu, membru ord. alu comit.	100 fl.

Sum'a 2615 fl.

Aducenduse multiamita marinimosiloru contribuitori, se amintesce, ca ofrandele se potu adresa deadreptulu subscrisului comitetu sau colectoriloru speciali prevediuti cu liste originale de contribuire.

Comitetulu „Associatiunei transilvane pentru lit. romana si cult. poporului romanu.“

* **Asociatiunile nóstre.** In lupta mare de esistintia a popóreloru, fie-care din acestea datoriu este a-si esamina in continuu puterile si aptitudinile proprii. Numai cunoscendu-le pe acestea, si-póte ajunge mai cu sigurantia scopulu, catra care tientesce „Cunsce-te pe tine insuti“ este o mactima fórte vechia. — S'a disu si, cu dreptu cuventu se repetiesce, ca secolulu nostru este seculu asociatiuniloru. „Unirea d putere“ este cea mai mo-oerna arma de lupta. Minuni suntu rezultatele ei, ori incatru ne intrcem privirea. Manecand din aceste principii subscrisul si-a' propusu a face unu studiu istoricu, comparativu, despre tóte asociatiunile respective reuniunile romane din Austro-Ungari'a, de ori ce categoria, precum: Asociatiuni literare, invetiatoresci, reuniuni de femei, casine, institute de bani, reuniuni de cantari, de meseriasi, de pompieri, asociari de diletanti pentru teatre, coruri de plugari etc. De aceea mi-permitu a adres o respetusa Rugare catra P. T. presidenti, respective secretari ai tuturor asociatiuniloru romane din Austro-Ungari'a, ca celu multu pană la 1 Decembrie v. a. c. se binevoesca a-mi comunică *) urmatórele date relative la asociatiunile in fruntea caror'a se află:

1. Numele si resiedinti'a asociatiunei. cu post'a ultima.
2. Cand si la a cui initiativa s'a ifintiatiu?
3. Cine sunt conducetorii actuali?
4. De ce mijloce dispune?
5. Daca si cum prosperza asociatiunea?
6. Care e numerulu membriloru actuali?
7. A mi-se tramite câte unu esemplariu de statute, r unde acést'a n'ar fi posibilu, a mi-se aret feliulu organizarii.

Eventuale raprte amenuntite despre activitatea reuniuniloru voru d studiulu meu o importantia cu att mai meritoria.

Chiar si raprte despre asociatiuni desfiintiate, in cari să se arete cauzele desfiintiarei, inca voru d mare interesu pentru studiu.

In sperantia, ca rugarea mea va avea rezultatulu do-ritu, sunt cu stima:

Brasiovu, 1/13 Noemvre 1885. N. Petr'a-Petrescu.

* **Anunciu literariu.** Au aparutu de sub tipariu **Fabulele lui Cichindealu.** — Cartea cuprinde 17 cle octavu mare tiparitu elegantu pre papiru finu satinatu si consta brosiurata 1 fl. v. a. Se

* **Multiemita publica.** Subscrisul in numele comunei bisericesci gr. or. din Ghirocu vinu prin acést'a o esprim multiemita publica proprietariulu de pamentu din locu, cardle totu de odata este si pretore cercualu centralu, domnulu Beseny Ferencz, si multu onoratei sale dmne Hermin'a, nascuta Cralec pdntu ofertulu generosu

in suma de 10 fl. v. a. donatu pre seam'a renoiri santei nóstre biserici din locu. De asemenea esprimu prin acést'a multiemita si dlui subpretore cercualu Szch, carele a donatu totu spre acestu scopu sum'a de 2 fl. v. a. Ghirocu in 7. Noemvre 1885 Pavelu Friscanu, parochu.

* **Cte'o'a date asupra religinniloru din lume.** Numerulu tuturoru religiniloru de pe suprafati'a globului se socotesce la 1436 milióne.

In privinti'a limbiloru vorbite de diferiti locuitori ai acestei planete, se cunosc deja 3065.

Difi punctulu de vedere alu adorarii de fiintie supranaturale, se numera 1100 de religii. Fara religie nu s'a descoperitu pana acum nici unu poporu pe acestu pamntu, afara de sect'a socialistiloru, chiaru triburile cele mai selbatice si degradate au fostu gasite avndu religi'a loru.

Crestinismulu numera 432 milióne de credintiosi, cari in decursulu secoliloru s'au subdivisatu in diferite confesiuni, biserici etc. Asia spre exemplu biserici'a romano-catolica numera 208, cea greaca (ordoxa) 83, evangelica, luterana si evangelica-reformata 123 milióne. Apoi mai vinu v'ro 100 de alte secte cu 8 milióne proseliti.

La popórele necrestine apartinu actualmente cei 8 milióne de Ovrei respanditi pe intrg'a suprafatia a globului, 120 milióne mohamedani, cari credu ca Arabulu Muhomedu a fostu celu din urma si celu mai mare profetu alu uniculu Ddieu. Ei suntu respanditi in Asei'a apusna, in Afric'a nordien si media, ai parte in resaritul si sudulu Europei, sub-divisandu-se in 2 parti principale (Suniti. Siiti si Valabiti) si v'ro 70 de secte.

Preselitti tuturoru celorlalte religii, cari nu au credinti'a intr'unu singuru Dumnedieus se numescu pagni. Pe suprafati'a planeti terestre traescu, actualmente v'ro 875 milióne de pagni. Intre religiiile lor, cea mai respandita e Brahmaismulu cu 138 milióne proseliti si Budismulu cu 503 milióne, predominantu mai alesu la rasele mongolice din Asei'a. Restulu de 234 milióne apartinu celorlalte religii pagne.

* **Mulsulu vaciloru.** Esperintie numeróse facute de ómeni speciali, scrie „Cultivatoriulu“, au doveditu ca e o diferentia insemnata intre cantitatea laptelui obtienutu printr'unu mulsu nesistematicu. In adeveru, daca n'avem grije se mulgemu ugerulu pana la cea din urma picatura de lapte, atunci productiunea acestui lichidu se miciorza in raportu cu cantitatea, care remane dilnicu in ugeru. Acést'a e unu faptu a carui esactitate nu numai ca s'a doveditu in practica, dar e conform si cu teori'a: Natur'a nu produce de giab'a. Laptele care remane in ugeru, e absorbitu din nou de organismulu animaleloru si mulsulu viitoriu va d lapte mai putien, cu o cantitate egala celei absorbite.

Unu altu motivu, pentru care laptele trebue mulsu pana la ultimele picaturi, e faptul ca elu contine aprópe de doue ori atta smantna ca laptele dela inceputulu mulsului, prin urmare, lasandu-lu in ugeru, avem o perdere dupla.

In vremile mai vechi se credea ca laptele turnatu in vasele inalte nu se inchiaga asia de bine ca celu din vase late si putien adenci. In timpurile mai noue inse, incercarile, comparative facute in Americ'a si Engliter'a, au doveditu contrariulu, ca mai multa smantna se obtiene din laptele pusu in vase inalte.

Unii cultivatori au luat u obiceiulu se puna laptele destinatu la smantanire, in vase de zincu, crediendu ca cu modulu acést'a vor obtiene multu mai multa smantna, decât in vase de pamentu. Ei bine practic'a acést'a trebue cu deserversire parasita, deórece acidulu lacticu se combina cu zinculu si formza o sare otravitre.

*) Sub adres'a: N. Petr'a-Petrescu, Kronstadt (Siebenbürgen).

Concurs.

Se escrie concursu pentru ocuparea postului de capelanie de clas'a II-a pe langa preotulu deficientu Maximilian Balintu din Covasintu, cu terminu de alegere 8/20 Decemvre 1885.

Emolumintele sunt urmatorele: Alesulu capelanu se va folosi de jumetate venitul alu intregi parochii precum si jumetate din sesiunea parochiala.

Cei ce dorescu a ocupa acelu postu sunt avisati a-si substerne petitiunile instruate conform literei b) §-lui 15 din Regulamentu parintelui potopopu Georgiu Popoviciu in Ménes per Gyrok pana in in 15 Decemvre st. n. a. c. — cei cu cualificatiune mai inalta vor fi preferiti.

Din siedintia comitetului parochialu tienuta la 3/15 Noemvre 1885.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: GERGIU POPOVICIU, m. p. prot.

—□—

Pentru deplinirea posturilor invetiatoresci dele scoléle paralele gr. or. rom. din **Cianadulu-Serbescu**, protop. B. Comlosiului, cottulu Torontalu, si inspec. Sieitinului, conform ordinatiunei Ven. Consistoriu diocesanu din 7 Octomvre a. c. Nr. 3624, prin acést'a se escrie concursu pentru doue posturi invetiatoresci cu terminu de alegere pre 1/13 Decemvre.

Emolumintele pentru fiecare postu sunt: 1) Salariu anualu ficu 250 fl. v. a. 2) 25 meti de grâu class'a II. 3) Pausialu scripturisticiu 5 fl. 4) 1 jugeru pamentu aratoriu si 200□ gradina estravilana. 5) Cuartiru liberu pentru fiecare invetiatoriu separat. 6) Pentru spesele conferintieloru invetiatoresci, comitetulu ocaionalminte se va ingrigi. 7) Dela ingropatiuni mari unde va fi poftitu 50 cr. mici 20 cr.

Dela recurrentii cei ce voru refletá la vre-unulu dintre aceste doua posturi, se recere cá se produca: 1) Testimoniu despre absolvarea preparandiei. 2) Despre depunerea esamenului de cualificatiune cu succesu bunu. 3) Despre depunerea esamenului din limb'a magiara, apoi 4) Atestatu despre conduita si purtarea morala de pana acum, — cei ce nu voru produce astfelu de documinte, nu pota contá, a fi luati in consideratiune. Recursee a se adresá comitetului parochialu, se trimita parintelui Teodor Popoviciu insp. scol. comitat. Cianadului in Sieitinu.

Din siedinti'a comit. paroch. gr. or. rom. dela 28/10 st. v. 1885.

Elia Telescu, m. p.
presied. com. par.

Vasiliu Stanciu, m. p.
notariu subst.

In contielegere cu mine: TEODORU POPOVICIU, m. p. inspect. scl.

—□—

Se escrie concursu conform decisului Venerabilului Consistoriu din 14/26 Augusta a. c. Nr. 319. S. si a decisului luat in siedinti'a comitetului parochialu, pentru ocuparea postului de invetiatoriu, la scol'a confesionala rom. gr. or. din comun'a **Branesci**, dieces'a Caransebesiului, Protopresviteratulu Fagetului. Emolumintele sunt: Salariu anualu in bani gata 320 fl. v. a. din cari este a se cumpera si lemnele necesarie pentru incalzitulu scoléi, pentru scripturistica 8 fl. v. a., pentru conferintie 10 fl. v. a. 1/2 jugeru gradina pentru legumi si cortelu liberu.

Doritotii de a ocupa acestu postu, au se substerne petitiunile loru prevediute cu estrasu de botezu, atestatu de moralitate, testimoniu de preparandie, si testimoniu de cualificatiune, pana in 17. Noemvre a. c. st. v., si adreseate Comitetului parochialu, a le trimite esmisului Consistorialu Ioan Velovan, paroch in Brazova, p. u. Kossova.

Diu'a de alegere sa defige pe 24. Noemvre, a. c. st. v. Recurrentii au a se presentá in vre una domineca ori serbatore in s. biserica din **Branesci** spre a-si areta desteritatea in cantu si tipicu.

Branesci, in 20. Octomvre 1885.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: IOAN VELOVAN, m. p. parochu si esmisu Consistorialu.

—□—

Pentru parochi'a vacanta de a III-a clasa din comun'a **Luncaspria**, protopresviteratulu Beinsiului, inbinata cu postul invetiatorescu in urmarea conclusului V. Consistoriu oradanu de dto 22. Iuliu Nr. 586. B. a. c. — se escrie concursu cu terminu de alegere pe Duminec'a din 24. Noemvre a. c. st. v.

Beneficiile parochiale in acést'a parochia organizata acumu de nou sunt urmatorele:

- 1) Pamentulu parochialu 12 h. cu unu venitu de 80fl.
- 2) Dela 100 case biru 1/2 mesura in pretiu de 60fl.
- 3) Din 30 dile cu plugulu unu venitu de 36fl.
- 4) Din 80 dile cu mân'a unu venitu de 16fl.
- 5) Din stole, dela inmormentari, cununii si alte functiuni 80fl.

Din salariulu invetiatorescu:

- a) In bani gat'a 42fl.
- b) Din 6 cubule bucate 1/2 grâu 1/2 cucuruзу 30fl.
- c) Din 6 stengeri de lemne 30fl.
- d) Din 100 portiuni de fenu 30fl.
- e) Din 5 holde de pamentu unu venitu de 40fl.
- f) Din mortuarie (mortuariu) 20fl.

si cuartiru cu gradina, — Sum'a tóta: 464fl.

Doritotii de a ocupa acést'a parochie sunt avisati a-si substerne recurseele ajustate cu documintele necesarii si adresate Comitetului parochialu, la dlu protopopu alu tractului Beinsiu Eli'a Moga, in Rabagani pana la diu'a alegerii mai susu amintita.

Datu in Luncaspria, la 14. Octomvre 1885.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: ELIA MOGA, m. p. protopresviterulu Beinsiului.

—□—

Pentru deplinirea postului protopresviteralu din tractulu **Tinc'a**, sescrue concursu pre langa urmatorele emoluminte:

1) Deocamdata beneficiulu parochiei din Ianosda si adeca: usufructulu unei sesiuni de pamentu, birulu preotiescu, si stólele usuate dela aceasi parochie, si cortelu liberu, despre care se va ingrigi tractulu protopopescu.

2) Pentru visitarea bisericeloru dela fiecare parochia organizata câte 5 fl. la anu.

3) Pentru licentie de cununie câte 2 fl. dela un'a.

4) Birulu protopopescu usuatu dela preotimea tractuala in natura, séu 2 fl. 10 cr.

Doritotii de a ocupa acestu postu au de a produce documinte autentice despre aceea: cá pre langa sciintiele teologice, posiedu si cele juridice séu barem filosofice, si ca sunt binemeritati pe terenulu bisericescu; avendu recurseele astfelu instruite a le substerne subscrisului comisarin consist. inclusive pana in 8/20. Decemvre a. c. de-a drep-tulu in Rabagani (Robogány).

Datu din siedinti'a comitetului protopresviteralu tienutu si Tinc'a la 21. Oct. (2. Neomv.) 1885.

Elia Moga, m. p.
comisarin Consistorialu.

Georgiu Cosm'a, m. p.
notariu.

—□—